

Pravidla pohybu v přírodě

Příroda je společným bohatstvím a měla by sloužit všem lidem k jejich rekreaci, turistickému a sportovnímu vyžití. Tak jako na pozemních komunikacích existují pravidla silničního provozu, která se řídí platnými zákony a vyhláškami a jsou kontrolována policií, je třeba definovat i pravidla pohybu v přírodě a pravidla její ochrany. I tato pravidla by měla mít oporu v příslušných právních normách a jejich dodržování by mělo být kontrolováno.

Klub českých turistů (KČT) ustanovil pravidla pro pohyb svých členů v přírodě následně:

- V přírodě se pohybujte tak, abyste ji nepoškodili, a zároveň i ohleduplně k jiným návštěvníkům.
- Délku a náročnost tras volte úměrně svému věku, zdravotnímu stavu, fyzické zdatnosti a terénním a povětrnostním podmínkám.
- Turistickou výstroj a vybavení mějte vždy v dobrém stavu a takovou, aby odpovídala druhu pohybu, terénním a povětrnostním podmínkám.
- Dbejte na svoji osobní bezpečnost (přilba, brýle, krémy s UV filtrem), mějte vždy při sobě základní potřeby pro poskytnutí první pomoci i dostatečné množství tekutin a jídla.
- Ke svému pohybu v přírodě využívejte přednostně vyznačené trasy pro Vámi zvolený druh přesunu, na značených trasách jiného přesunu respektujte absolutní přednost tohoto přesunu před ostatními. Na nevyznačených trasách má vždy přednost ten zranitelnější (sjíždějící lyžař před pěším, pěší před cyklistou apod.).
- Nikdy nevcházejte nebo nevjíždějte na trasy nebo jejich úseky, které jsou pro Vámi používaný druh přesunu zakázány.
- Dodržujte pravidla pro provozování daného druhu přesunu (pěší, lyže, cyklo), pravidla ochrany přírody, pravidla silničního provozu na pozemních komunikacích i další pravidla, platná pro pohyb v daném území.
- I v případě, že není zakázána chůze v souběhu s lyžařskou trasou, nechod'te nikdy v lyžařských stopách ani v pásu 0,5 m na každé straně od nich.
- V úsecích, kde pěší značená trasa vede v souběhu s vyznačenou cyklotrasou, se pohybujte v pravé polovině cesty tak, aby Vás cyklisté mohli vlevo předjet nebo minout.
- Na ostatních pěších značených trasách, kde není zakázán provoz cyklistů, umožněte cyklistům, aby Vás pomalou jízdou mohli předjet nebo minout.
- Máte-li s sebou psa, musí být na souběžích pěší a cyklistické značené trasy a na souběžích pěší a lyžařské značené trasy držen na vodítku, a to tak, aby neohrožoval projíždějící cyklisty nebo lyžaře.

Právní systém České republiky upravuje pravidla pobytu v přírodě v zákoně č.114/1992 Sb, jehož účelem je přispívat k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, ochraně rozmanitosti forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji. Dle odstavce § 63 má každý člověk právo na volný průchod přes pozemky ve vlastnictví či nájmu státu, obce nebo jiné právnické osoby, pokud tím nezpůsobí škodu na majetku či zdraví jiné osoby a nezasahuje-li do práv na ochranu osobnosti či sousedských práv. Je přitom povinen respektovat jiné oprávněné zájmy vlastníka či nájemce pozemku a obecně závazné právní předpisy.

Chování v lese a vstup do lesů přímo upravuje zákon č. 298/95 Sb. o lesích (lesní zákon), podle kterého má každý právo na vstup do lesa na vlastní nebezpečí. V lese je povoleno sbírat lesní plody a suchou na zemi ležící klest pro vlastní potřebu. Mimo jiné je zakázáno zakládat oheň a organizované nebo hromadné sportovní akce musí být včas oznámeny příslušnému orgánu státní správy lesů. Volný pobyt, táboření či stanování je povoleno pouze na vyhrazených místech nebo místech, která schválí místní orgány, instituce a odbor životního prostředí příslušného kraje.

Na území České republiky se rozlišují tři kategorie chráněných území s různou úrovní ochrany proti vlivům činnosti člověka, které omezují aktivity člověka na svém území. Nejvyšší status chránění mají Národní parky (NP). Druhou skupinu tvoří Chráněné krajinné oblasti (CHKO), Národní přírodní rezervace (NPřR), Přírodní rezervace (PR), Národní přírodní památky (NPP), Přírodní památky (PP). Zbytek ve třetí skupině tvoří krajina bez zvýšených omezení pro pohyb a pobyt člověka. Na všech územích se zvýšenou ochranou je dán rozsah možných aktivit Návštěvním řádem, který má pro jednotlivá území specifické přizpůsobení vycházející z místních podmínek a potřeb.